X-ik évfolyam. 6-ik szám. Kőszeg, 1890. február 9-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-uteczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; minden [illegible]rtökön estig.
Megjelenik minden [illegible].
Hirdetések jutányos áron

Kőszeg mint klimatikus hely.

Mi különös, hogy Kőszeg lakosa csak az ujabb időben ismerte fel egész jelentőségükben városa klimatikus előnyeit. Mint az emberiség bölcső korában a természet vezette, vagy a véletlen tanitotta meg a tehetetlen embert a különböző tárgyak mind helyesebb föihasználására, ugy kapunk mi most az alkalmon, hogy amit a természet nyujt, ahhoz forduljunk és attól várjuk — legalább részben — reményeink megvalósulását! Mások, még koronázott fők is rámutattak mindig. Nagy Lajos királyunk nejéről, Erzsébetről mondják, hogy Kőszegen igen szeretett tartózkodni, s hogy ilyenkor a *Königin-szölő* dombtetején állott pompás királyi nyaralójában lakott. Az idegen a tavasz beálltával, vagy nyáron, ma is idejön hol rövidebb, hol hosszabb tartózkodásra, végre letelepedik itt állandóan. Miért? Érzi becsét gyönyörü, egészséges vidékünknek, alkalmasak egészségére ózongazdag levegőnk, szélvédte völgyeink, s az erdős kegyek lejtői; gyönyörüséget talál a nyári regg kellemeiben: a harmatcsep alatt görnyedező füszál üdeségén, a hegyi patak fecsegésén s a dalos madár vig danáján. Miránk, akik itt vagyunk, mindez a mindennapiság szinével bir, talán azért nem méltattuk eddig kellő figyelemre; talán azért nem ismertük föl napjainkig annak valódi horderejét. A szükség végre megtanitott arra, miként kelljen városunk ezen természeti kincseit anyagi javunkra kiaknáznunk. Tettre kész uri emberek hetekkel ezelőtt értekezletre gyültek össze, hogy egy körülbelől kész terv fölött, mely Kőszeg városának mint klimatikus helynek ismertetését, s az idegen forgalom előmozditását czélozná, véleményt mondjanak. Meg is egyeztek a módozatokban, csak a kivitelt hátráltatja a pénz, egy csekély összeg, melynek összegyüjtésében épen azok a léhák, akiknek érdekét a mozgalom első sorban van hivatva előmozditani.

E mozgalommal lényegileg azonos a *Vasvármegyei Turista-egyesület* tervbe vett akcziója, melynek jó hatását szintén városunk, de a vidék is érezné. Egyelőre Kőszeg, Rohonez, Német-Szt.-Mihály, Szalónak, Pinkafő, Felső-Lövő, Borostyánkő és Léka a kitüzött helyek, melyeken a nevezett egyesület alkalmas nyári lakásokról, a vendéglőkben megfelelő minőségü és olcsó élelmezésről, a szabadban hideg fürdőkről stb. szándekozik gondoskodni, hogy tagjai netaláni elcsigázott testüket kellő mozgás által edzhessék és a természet kellemeit élvezhessék; vagy üdülést keresve, a maguk és családjuk számára a nyári hónapok alatt a hegyek hüvösebb legkörében alkalmas tartózkodási helyet találhassanak.

Kétségen kivül álló dolog, hogy amidőn a „vasvármegyei turista-egyesület“ az ő tagjainak kivánalmait és szükségleteit ily humanus gondolkozás-móddal iparkodik kielégiteni, evvel egyuttal városunk és vidékének szellemi és anyagi érdekeire nem csekély befolyást fog gyakorolni. Készen létbe kell tehát helyezkednünk, s ha elérkezik a cselekvés ideje, a derék egyesületnek kezet nyujtva, munkára kellunünk. Nem szóval jóltartani, hanem minden lehetővel az ügyei, mely egyuttal a mienk is, elő kell hogy mozditsuk.

De amidőn ezt tesszük, kár volna a korábban keletkezett mozgalmat cserben hagynunk, amattól a támogatást megvonnunk. Hiszen egyik a másikát egésziti ki; egyik is, a másik is egy és ugyanazon czél után törekszik, csakhogy más-más uton. Mindegyik az idevaló kirándulások és az itten való nyári tartózkodást készíti elő az idegennek; csakhogy az egyik, a turista-egyesület, csupán csak a kebelébe fölvett tagoknak, mig a másik, a helyi bizottság, a távollakónak, a külföldinek figyelmét is fölhivja áldott vidékünkre. Azért, amennyiben az idegen-forgalom előmozditását czélzó előleges teendők foganatositására nem volna elegendő az e czélra eddig jegyzett pénzösszeg, jól tennének vagyonosabb lakostársaink, ha a még hiányzó 80—100 forintot a maguk körében összegyüjtenék és a jó ügynek fölajánlanák. Mert ki tegyen, ki áldozzon valamit jövönk érdekében, ha ők nem, kiknek az tehetségében áll, s a kiknek — ha valakinek — első sorban áll érdekében valami üdvösnek, hasznosnak a kezdeményezése, ha mindjárt áldozatok árán is. Ne jajgassanak hát, hanem segitsenek — magukon. „Segits magadon s az Isten is megsegit!“

A „vasvármegyei turista-egyesület“ vezérférfiait pedig előre is szivből üdvözöljük, és biztositjuk, hogy őket a megindítandó mozgalom élén szivesen látjuk s a terv kivitele alkalmával örömmel fogadjuk falaink között.

TÁRCZA.

Történeti vázlat.

Mutatvány. Wittinger Antalnak „Kőszeg városa és környeke“ czimü művéből.

(II.) A mondott hó 18-kán Kőszeg mellett kelt III-dik Endrének egy parancsa, mely arról tanuskodik, hogy a király személyesen vezetett a hűtlen Német-Ujváriak ellen hadat, s hogy ő itt megfordult. Halála után (1301) a Német-Ujvári testvérek megint csak urai lesznek Kőszegnek, akik ezután is egyre zavarognak, pusztitanak; szegényt, gazdagot, s meg templomokat is kirabolnak. Károly Róbert király sem birt velők, ugy hogy megfékezésükre Albert (most már német császár) támogatását kellett igénybe vennie. Köcski Sándor, a király hű embere, Kőszeget egy izben elvette ugyan tőlök, de ugylátszik csak rövid időre, mert a végcsapást ez és Kanizsai Lőrincz csak 1327-ben mérte a garázda családra, amikor négy erős várát: Sárvárt, Német-Ujvárt s két (alsó és felső) Kőszeg várát tőle örökre elvették, a család fejét II. Jánost pedig a király iránti engedelmességre szoritották. Kőszeget most már, talán azért, mert határhely volt Ausztria felé, a király saját uralma alá veszi, lakosságát szaporitja, szabadalmait megerősiti és uj, nevezetes kiváltságokkal ajándékozza meg (1311- és 1328-ban). És ez időponttól fogva indul szebb jövőnek, ölt igazán városi jelleget e hely. A soká elvezett béke ideje alatt anyagilag gyarapodik, a szorgalmas kereskedő és iparüző polgárok jóléte egyre fokozódik. Királyi birtok Kőszeg Nagy Lajos királyunk idejében is, a ki nejével együtt többször tartózkodik falai között és (1353, 1363, 1366 és 1370-ben) ujabb kiváltságokkal látja el polgárait. Megfordul itt 1387 végével Csehországból jövet az előbbiek veje, és későbbi király, Zsigmond, aki azonban pazar adakozó létére már néhány év mulva Garay Miklós és utódainak adja a várost csereképen. Az uj földesurak azután, habár szeretetüknek is nem egy tanujelét adák, sokszor háborgatják, zsarolják a lakosokat, a kik azonban (1407-ben) védelemre találnak ellenök a királynál. Albert király 1439-ben a Rozgonyi családnak juttatja Kőszeget, s neje, Erzsébet, biztositani akarván fiának a trónt, a Visegrádról elorzott szt. koronán kivül Kőszeget Sopronnal s más szomszéd helyekkel együtt elzálogositotta Frigyes császárnak. De Uiászló jutván a királyi székre, a helyzet megváltozott. Kőszeg ismét magyar kézre került, s azt 1441-ben a király Palóczy Simonnak és Guthi Ország Mihálynak adományozza, kik fenntartják és megerősitik a Garay család szabadalomlevelét, de csak rövid időn át maradnak urai a városnak. Visszaszáll a Garayakra. 1445-ben Frigyes római király fölhasználva az országban támadt zavart, azon ürügy alatt, hogy Garay László, Kőszeg ura, megtámadta Sopront, Frigyes birtokát, a várost elfoglalja, és annak 80 polgárát, állitólag mint rablókat, minden kihallgatás nélkül felakasztatja. A rá következő évben (1446-ban) azonban már kibékült a várossal s hogy hűségét magának biztositsa: megerősiti a szabadalmait és uj czimert adományoz neki. 1554 november 28-án a hős Hunyadi János időzött Kőszegen, mely akkor alig volt már Frigyes birtokában. Ezt látszik bizonyitani V. László magyar királynak egy 1455-ben kiadott kiváltságlevele is, mely szerint Garay László, mint már 1393- és 1406-ban ősei is jogositvák, zsidókat telepithetett le a városban. De már 1559-ben ismét Frigyes az ur Kőszegen. 1461-ben a Rozgonyiak tesznek kisérletet Kőszeg visszaszerzésére, mely — mint már előbb láttuk — egykor e család birtokát képezte. Azonban csak Mátyás királynak sikerült azt 1482 végével Frigyestől visszafoglalnia, a mikor azután a nemes király a szenvedett karakért 1483. évi jan. 25-én Kőszegen kelt levelével a város szabadalmait megerősité s polgárait öt évre az adótól fölmenté. Mátyás király a hagyomány szerint akkor itt 1 fetért királyi lakomát csapott. Halála után Csolnoki Albert alvárnagy 1490-ben minden kényszeritő ok nélkül Kőszeget átadja Miksa császárnak, kinek azt a közte és II Uiászló magyar király között az ország tudta és beleegyezése nélkül létrejött békeszerződés állandóan biztositotta. Kő-szeg most másfél századon át (1491-től 1649-ig) Ausztriához volt csatolva és csak egyházilag tartozott továbbra is a győri püspök joghatósága alá.

A mohácsi vésznap után a királyát (II. Lajos) vesztette nemzet pártokra szakadván, egyszerre két főt emelt Szent I-tván trónjára: Zápolya János magyar főurat és Ferdinánd osztrák főherczeget. Mikor Zápolya idővel fenyegetve látta ügyét, vég-szükségében Szolimán török császár segelyéhez fordult, aki 1529 tavaszán 200 ezernyi haddal Bécsnek irányzott utjában Budát, Visegrádot, Esztergamot, Komáromot, Tatát, Győrt könnyü szerrel megvévén, a magyar határ mentében egész Kőszegig tűzzel-vassal pusztitott. A város ez alkalommal még csak a Zápolya pártján levő szombathelyiek zaklatásainak s apróbb támadásainak volt kitéve, s a török megszállást kikerülte. De már három évvel később, 1532 tavaszán, 300 ezernyi roppant sereggel és gyülevész néppel ujabban Bécsnek vette utját a török, s most 60 ezer emberrel Kőszegre is vetette szemét. Csakhogy e város feltartoztatta őt diadalmenetében, és hősi védelmével csorbát ejtett a török fegyvereken. Ez időben Jurisics Miklós volt Kőszeg kapitánya, aki a várt és várost zálogképen birta Ferdinánd királytól, s aki a polgárokon kivül néhány ezer [illegible] segednyával,

Néhány szó a magyar közönséghez.

Ha az ország gazdasági állapotát szemügyre veszszük, azt fogjuk tapasztalni, hogy annak szakszerű előmozditása még mindig kivánivalót hagy hátra. De legjobban tapasztaljuk ezt a fatenyésztés, gyümölcsészet és kertészet körében, mely mind eddig legkevésbé mozdittatott elő.

Pedig, ha jól meggondoljuk, ugy jövedelmi szempontból ezen ágak előmozditása is megérdemelné a minél szélesebb körben való elterjedést.

Sokat lehetne elősorolni a fatenyésztés és gyümölcsészet előnyei körül, de ezt fölöslegesnek tartjuk, miután ezekkel mindenki tisztában van és szükségét a sok kopár terület és hegyoldal elégge bizonyitja.

Itt csak a külföldre akarunk utalni, a hol ezen ügyek nemcsak hogy nagy lendületet nyertek, hanem az azokat megillető magas polczra emeltettek. Ott minden udvarban, kertben, az utczán és utszélen mindenütt a legszebb gyümölcsfa, még szebb gyümölcsesel megrakva diszeleg. A legszegényebb ember is iparkodik néhány gyümölcsfát ültetni, hogy abból hasznot lásson. Minden községben rendezett faiskola van és minden iskolában a rendes tantárgyak mellett a fatenyésztés és kertészet is tanittatik.

A pap, a jegyző, a tanitó mind arra iparkodnak, hogy falujokban a fatenyésztést és gyümölcsészetet a néppel meg-megkedveltessék és azt ott előmozditva a nép anyagi helyzetét javitsák.

A külföld e téreni rohamos fejlődése a sajtó mellett a szakegyesületek érdeme, melyek mindent elkövetnek, a szakszerű fatenyésztés és gyümölcsészet érdekeinek előmozditása érdekében és lelkesedésükkel valamint kitartásukkal minden felmerülő akadályt leküzdenek.

Hazánkban is a legtöbb gazdasági egylet ugyan azon működik, hogy a szakszerű fatenyésztést is előmozditsák, de miután a keretükbe felvett sok gazdasági ág annyira igénybe veszi sokoldalu igyekezetüket, hogy a fatenyésztéssel és gyümölcsészettel foglalkozni vajmi kevés idő marad, hazánkban pedig ezen ágak minél szélesebb körben való tenyésztésre van szükség, azért egy külön „országos fatenyésztési és gyümölcstermelési egylet“ megalakulására van égető szükség és csakis egy ily egylet létrehozása után fogjuk elérni azt az örvendetes eredményt, hogy a fatenyésztés és gyümölcsészet hazánkban is méltó elismerésben fog részesülni.

Ezen nemes intentióból kiindulva, a fővárosban egy „országos fatenyésztési és gyümölcstermelési egylet“ megalakulásra 50 tagu bizottság alakult és ennek sikeres működése folytán lehetővé tétetett, hogy az alakuló gyülés a közeli napokban megtartassék.

Az alapszabály tervezetéből kitünik, hogy az egylet czélja, mint azt neve is mutatja, a fatenyésztést, gyümölcsészetet és kertészetet előmozditani, minél szélesebb körben terjeszteni és megkedveltetni. Kiállitások rendezésével a termelt gyümölcsöt bemutatni, a nemes és általános terjesztésre ajánlt gyümölcsfajokat terjeszteni; a termelt gyümölcsnek ugy a fővárosban, mint a külföldön állandó piaczot teremteni és a gyümölcs feldolgozását mint borkészitést, aszalást stb. meghonositani, szegény faiskolákat segélyezni és a legtöbb nemesitést felmutatni képes faiskola kezelők jutalmazása.

A tagok tagsági dijuk fejében, mely egy évre 4—5 frt lesz, az egylet részéről oltó fákat és oltógalyakat kapnak, sőt ha az egylet anyagi helyzete engedi, hogy egy központi minta faiskolát létesithet olyanokat a tagok ingyen kaphatják, ezeken kivül még más egyébb kedvezményekben is fognak részesülni.

Részünkről üdvözölve ezen fontos, üdvös és szükséges mozgalmat legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe, mely egylet legjobban fog nemes feladatának megfelelni, akkor ha abba minél többen lépnek be s ennélfogva minél számosabban működnek közre a nemes czél sikeres eléréséhez. Bejelentéseket közvetit a bizottsággal a „Fatenyésztési Lapok“ szerkesztősége Ujpesten. A bizottság kéri a belépni szándékozókat, hogy belépésüket a vidéki választmány megalakulása czéljából mielőbb tegyék meg.

Helyi és vidéki hirek.

— **Uj tanár.** Ő méltósága a pannonhalmi főapát ur a kőszegi gimnáziumnál halálozás folytán megüresedett tanári állásra Bódiss Jusztin János benedek-rendü áldozár és okl. főgimnáziumi tanár urat küldte ki. A nevezett tanár a mult évben Győrött s az idén a pannonhalmi tanárképző-tanfolyamban működött. Született 1863. évi november 18-án Türjén, Zalamegyében. Benczésnek 1881. julius 31-én öltözött, áldozópappá pedig 1887. julius 6-án szenteltetett.

— **Erenydij odaitélése.** A Kőszegen született jó erkölcsü, férjhezmenő polgár-lányok részére alapitott Lackner féle alap kétszáz forintos diját az idén Dora Teréznek itélte oda a városi plébánián mult vasárnapon összeült kezelő-bizottság.

— **A „Konkordia dalos-egyesület“** mulatsága jövő szombaton, e hó 15-én lesz megtartva s mint halljuk, sokan is készülnek arra, ami természetes is, hiszen ez az egyetlen idei nyilvános mulatság. De különben is igen érdekes lesz az estély. Pohl karmester ur fogja ez alkalommal először a kart vezetni, akiről tudjuk, hogy az ő szakavatott vezetése alatt csak szépet produkálnak. Az uj rendező pedig igen buzgón működik, hogy a dalokat követő táncmulatság jól sikerüljön és kedélyes legyen. Érdekes az is, hogy e dalestélyen Martony László tanitónak egy szerzeményét fogják előadni, melyről azt halljuk, hogy igen sikerült. Megzenesitette ugyanis Petőfi ily czimü költeményét: „Ha férfi vagy, légy férfi“, melyet Pohl ur nagy gonddal tanitott be. Ez alkalommal a bálház uj bérlője remélhetőleg igyekezni fog, hogy a közönség bizalmát kiérdemelje, ami igen kivánatos lesz, mert a bálházi vendéglősökkel eddig nem igen voltunk megelégedve.

— **Helyi turista-egyesület.** A *magyarországi Kárpátegylet vasmegyei osztálya* Kőszegen, és más megyei városokban helyi turista-egyesületeket fog alakitani, melyek arra lesznek hivatva, hogy az osztály és az anyaegyesület czéljait ismertetve minél több tagot toborzanak.

— **Közgyülés.** A „kőszegi polgári kör“ ezidei rendes közgyülését f. é. februar hó 16-án délután 3 órakor fogja megtartani. Főtárgyai: tisztujitás, számadás és költségelőirányzat bemutatása.

— **Nyari lakok.** Mind többen tudakozódnak a fővárosból s az ország, sőt a szomszéd Ausztria más vidékéről, helyi viszonyainkról és rendelnek félévi (május—október) lakásokat. Egy pár család végleges letelepedés czéljából házat vett itt, mások lakásokat béreltek hasonló czélból. Ez örvendetes dolgokról közelebb kimeritően fogunk referálni.

— **„Kőszeg városa és környéke“.** E munkának III. füzete, magyar és német nyelven, most van sajtó alatt. Megrendeléseket még mindig elfogad a szerző, Wittinger Antal, tanitó, kihez az előfizetési pénz (mind a négy füzet ára 1 frt 60 kr.) is beküldendő.

— **Időjárás.** Falb jóslatában e hónapra két kritikus napot helyezett kilátásba: örödikét és huszadikát. Az elsőre nézve nem egészen teljesedett be a jóslata, mert a kritikus idő csak 6-án este köszöntött be nálunk orkánszerü széllel, mely 7-dike reggelére kevés havat hozott.

— **Bánya-megnyitás.** Egy Szalónak-Üveghután már évekkel ezelőtt művelés alatt levő kénkovag-bányát legközelebb ismét üzembe tesznek. Ez ügyben a tárgyalások már javában folynak és kilátás van arra nézve, hogy még e hó folytán eredményre vezetnek.

A sorozó bizottság, illetékes helyről vett értesités szerint a következő sorrendben fog működni: Márczius hóban Kőszeg sz. kir. városban veszi kezdetét a sorozás, és eltart 1. és 2-án; továbbá 3-tól 6-ig a kőszegi járásban, 8-tól 13-ig a kis-czelli, 15-től 20-ig a sárvári, 22-től 27-ig a vasvári, 29-től 31-ig és április 1-től 2-ig a körmendi járásban, azután 8-ától 12-ig Kövesden, 14-től 19-ig Felső-Előrön, 21-tól 22-ig Szombathelyen és 23-tól 27-ig a szombathelyi járásban fog időzni a bizottság. A Szt.-Gotthárdi és m.-szombati járásban a 48. gy.-ezr. sorozó-bizottsága fog működni és pedig amott Márczius 1.—8-ig, utóbbiban 10-től 17-ig. A főtóállitás Vasvármegye egész területére nézve április 28-ra van kitüzve.

— **Közutak befásitása.** A megyei alispáni hivatal intézkedett, hogy miután a közutaknak fákkal való beültetése némely helyen nehézkesen folyik, a főszolgabirák az elmult két év ültetvényeit vizsgálják meg és rendeljék el az ültetés folytatását, hogy az a szabályrendeletben meghatározott időre (1892-re) befejezést nyerjen.

— **Házikereszt és sonkacsont.** Hogy Sámson a filiszteusokat egy szamárcsonttal is képes volt levermi, azt tudjuk a ókori bibliából, de hogy a kuklipredikációkra hajló asszonyi nyelvet egy sonkacsonttal le lehessen győzni, arra csak most legujabban jött volna rá a házasélet kimerithetetlen bölcseletében még mindig nem elégge tudós világ. Mert, mint szem- és fültanúk állitják, egy helybeli tisztes polgártársunk, a kinél mellesleg szólva nem csak, hogy az ipar nem pang (hála isten), de a mint látszik, az ész sem, — kis hija, hogy fel nem találta egy izletes sonkacsont alakjában az oly sokak által fájdalmasan nélkülözött „legjobb háziszert“ a „házi kereszt“ — az asszonyi csörfölés ellen, s csak azon mult, hogy a nevezetes sonkarész mielőtt használva lett volna, valami roszakaró által immár visszakeritethetetlenül eltüntettetett. Ám mivel tisztelt hősünk e hézagosan maradt találmányának esetleg tisztelt olvasóink közt is akadhat Edisonja, a kinek alkalomadtán célszerüségét sikerülend kipróbálni egy javitott kiadásban, azért hadd álljon itt annak története. Városunk fent emlitett tisztelt polgára a jól végzett napi teendők fáradalmai kipihenésére, mint más halandó is szokta, „hébe-hóba betekint a borivóba“, hol jó társaságban bizony nem is csoda, ha az ember olykor mélyebben is belenéz a kancsóba, s ennek folytán nem annyira tán a tér, mint az idő fogalmával nem jő tisztába s az óramutató számát könnyen elvéti; miből a nagyobb differenciák otthon támadnak közte s felesége közt, utóbbi részéről orkánszerü szózivatar képében, villámok és csattanásokkal, melyeken végül mégis fog a férj részéről szép igéretek villámháritója: hogy többé nem marad el, s ha történetesen mégis, a takarodora legvégső határidőül esti 10 óra tüzetik ki, melynél tovább „soha többé.“ S nem állunk jót arról, hogy ezután már igy ne is lett volna; mert hősünk ez erős elhatározással ment a mult hét végzetes estéjén a vendéglőbe, hol szokatlanul kedélyes, jó társaság jött össze, melynek körében vigan és észrevétlen repültek a percek, az órák elannyira, hogy az idő már későre járt s senki sem gondolt a hazamenetelre; de hát hogy is, mikor épen a legkedvesebb tárgyról, a nőkről folyik hangulatos eszmecsere, melyben kiki a saját feleségét igyekszik, jó oldalairól bemutatva dicsőiteni, s már kedélyes polgártársunk ciceroi ajkkal éppen dicshymnuszba akart kezdeni

---

hajadonnal és legénynyel a zsarnok császár hatalmával sikeresen szembeszált.* Az ostrom lefolyását a városi levéltárban őrzött egykorú német kézirat nyomán irjuk le, lehetőleg hü fordításban.

Kőszeg ostroma 1532. évi augusztus havában.

Az örökké való Isten megtartja a hivőket. Az Isten nevében Amen. Az 1532-ik esztendőnek augusztus elődik, azaz Marie Nivis (Havi Boldogasszony) napján, mely akkor hétfőre esett, egy hatalmas török sereg vonult föl Kőszeg elé. A felvonulás ugyanezen hétfőn vette kezdetét és tartott péntekig. Alatta a kőszegiek naponkint kivonultak a magyar-külvároson át a marhavásártérre egész a Gyöngyösig a török elé, amikor is gyakran csetepatéztak vele.

Ekközben egy uj selyemzászló lengett a város falán kődarabok és sipok mellett s onnan a legderekasabban lőttek az ellenségre. De már pénteken reggel a Kőhegy-szőlő körüli mezőn sátrakat lehetett látni. Hirül adatott a városnak, hogy a török császár egész hadi népével maga fog támadni. E hirre mindkét külváros házait, különösen a sánczárok körül állókat, a kapitány ur (Jurisics) parancsára felgyujtották és elégették, min a török császár nem kevéssé csodálkozott és vizsgáltatta: mely részről eredt legyen a tüz. Szombaton reggel százezer török sátrát lehetett látni a város körüli magaslatokon egészen a felső-ház tetejéig, nem különben minden sik téren és zeg-zugban. E napon állitotta föl a török ágyuit a szőlőhegyeken és az alább eső sik tereken a vár- és városra irányitva azokat, és lőnetni kezdett. A rá következő vasárnap, azaz augusztus XI-én egész naphosszat oly iszonyu lövöldözés folyt egyrészt a törökök, másrészt pedig a vár és a város között, mintha összeroskadni akart volna az ég és a föld. A lövöldözés még hétfőn (12-én) is eltartott. De az ezután jövő kedden (13-án) a török rohamra indult és éjjel-nappal egyfolytában lövetett. XVIIII ilyen rohamot intézett a város ellen, mégis közülök csak VIIII-et hatalmasablat; de (Istené legyen a dicsőség) egy sem sikerült. Erre a török a körfalak alaknázásához fogott, hogy azokat puskaporral fölvesse. Három helyen sikerült is munkája, de a hol a törökök aláástak, ott a kőszegiek, legtöbbször ellenásással, meghiusitották az ellenség szándékát, elűzték és magukkal hozák a városba annak szerszámait. Mindamellett mégis sikerült a töröknek, egy aknát szétrobbantani, mire a fal 10 ölnyi hosszuságban összeomlott. Az igy támadt résen át azután a török nagy csoportokban betörni készült. De Isten erőt adott a kőszegieknek, kik lövéseikkel visszaüzték a törököt, s fát, földdel megtöltött hordókat helyeztek a rés elé. E roham másfél óráig tartott, s alatta a török császár maga is, Ibrahim basával és királyunk követségével a szőlőhegyen volt, látni akarván, miként düledeznek a falak, törnek be azokon át emberei és bánnak el a keresztényekkel. Azonban Isten megoltalmazta a kőszegieket. A törökök mégegyszer, csomagokba kötött rőzsével, akarták a sánczárkokat betemetni, de mit sem végezhettek, mert erős tüzelésnek voltak kitéve. Ezenkivül a törökök tevéken, lovak és szekerek segitségével fahasábokat hordtak össze a sánczárkokba s a fal magasságát túlhaladó három halomba rakták. De a kőszegiek éjjel lyukakat törtek a falakon, s ezeken át kénnel, szurokkal és faggyuval töltött hordókat löktek a farakások közé; a hordókat azután meggyujtották és a falakon át tüzes kévéket és szalmát dobtak ki, hogy a fa tüzet fogjon és gyorsan elégjen. Midőn a törökök ezt látták, nagyon megijedtek és a fahalmok segitségével sem tudtak végezni. Hanem elcsüggedtek, és végre augusztus XXVII. napján délután erős rohamot, és XXVIII. napján korán reggel a török császár legfelsőbb parancsára a legerősebb és leghatalmasabb rohamot intézték a város ellen, mely roham délutáni egy óráig eltartott, s mely alatt néhány török zászlókkal a falakra jutott; de a keresztények Isten erejével négy zászlót elvettek tőlök, őket pedig a falakon leöldösték, megverték és leszurták (igy).

Mikor a török a keresztényeket ilyen félelmet nem ismerő, erősszivüeknek találta, nagyon is elcsüggedt, s miután egész hadával XXV napon át feküdt Kőszeg előtt, állat és ember éhezett és aggságoskodott, nem is akart tovább maradni, hanem, mielőtt még először csak serege szine-javát vinné, hódolatot fogadott és békét kötött, azután még két napon át egész a harmadikig békében elvonult. Ami fölött a kőszegiek az Isten kegyelméből a Legfelsőbbel örvendeztek és Istennek dicséretet és hálát mondottak.

Idejegyezték a dicső várur nevét, valamint plébános, biró és hadnagyok, a kik akkor, mikor a török Kőszeget ostromolta, léteztek, negyedmesterek és parancsnokok voltak. Nevezetesen:

A vár ura Jurisics Miklos ur, lovag, ő felsége a római király tanácsosa, Szent-Vid és Kőszeg kapitánya. Ezen ur ezután az ő Kőszegen véghez vitt őszinte, becsületes cselekedete miatt bárói rangra emeltetett.

Álts Mihály plébános ur, sértetlen maradt.

Rempel István, városbiró, egyik karján meglövetett.

A tizenkét tanácsos

Negyedmesterek

Erdős Pál
Kerszner János
Bedőcs Miklós
Lederer Mátyás

mind a négy agyonlövetett a falon.

* Egy a városi levéltárban levő kézirat szerint a városban volt: 1000 férfi, 1800 nő és 2000 gyermek.

saját otthonáról, midőn az eszmetársitás következtében nejére s az annak tett igéretre gondolván, rápillant a rémes órára s minden porcikáját remegés fogja el a nagy ijedelemtől, mert a mutató jóval túl volt a 10-en. A megkezdett szót lehangoltan félbeszakitá s menni készült, s el is ment volna a csipős megjegyzések daczára is, hogy „fel az asszonytól", „kikap otthon", midőn mély lehangoltságából egy eszme felderitette; s igy szólt: „Vendéglős ur, a konyhában szép sonkacsontot láttam, ha megkaphatom, csomagolja be kérem a feleségemnek, kinek az kedvenc eledele, — s igy, ha haragosan fogadna is otthon, azzal kibékithetem." A vendéglős átadta a nagy hivatásra jutott sonkarészt hősünknek, ki is azt a szegen függő télikabátja oldalzsebébe csúsztatva, visszaült az asztalhoz fölfrissült kedvvel. Közben azonban titkon valaki kicsente a zsebből a sonkacsontot s helyébe a papirba egy megfelelő nagyságu fadarabot göngyölt s azt tette vissza. Végre kiki hazament, s polgártársunk is, egy kissé bár nehéz fejjel, de annál könnyebb szivvel, teljes bizalommal gondolván a zsebében nehezülő mentőszerre. Hogy otthon már várta egy lendületes kukliprédikáció, az természetes; de mielőtt annak zuhatagja kellő lendülettel megeredt volna, kedélyes nyugalommal vágott neje szavába: „Csitt, feleség, nyulj csak előbb a nagy kabát zsebébe, s vedd ki, a mi benne van, — neked hoztam." Hogy az asszony csaknem a férj fejéhez rópitette az álsonkarészt, azt gondolhatjuk, de most meg a férj lobbant bőszült haragra s nem az asszony, hanem az iránt, ki őt oly rútul megtréfálta; ezerszeres jaj tehát a tettesnek, ha kilétét a férj előtt kiderül. Hogy a sonkacsontos családi experimentum nem sikerült, az még hagyján, ha elgondoljuk, hogy csöndes városunk nyugalmát könnyen megzavarhatja egy immár készülő „véres"-párbaj, még pedig a sonkacsonttal közeli rokonságban álló fegyverekkel.

— **Meghaltak** január hóban: Deutsch Teréz, 17 éves, gümőkór. Schehák Ferencz, 58 éves, gerinczvelősorvadás. Tamás Gyula, 10 hónapos, Angolkór. Fasching Ferencz, 72 éves, tüdővész. Suschni Mór, 66 éves, véres agyguta. Horvát József, 36 éves, tüdőguta. Fidler Szigfrid, 1 órás, hiányos fejlődés. Schedl Henrik 43 éves, szív- és vesebaj. Adlovics János, 36 éves, tüdővész. Sidáns Márton, 59 éves, gümőkór. Renner Mari, 78 éves, aggaszály. Mirdics Rozália, 56 éves, tüdővész. Töpfer János, 7 hetes, ránggörcs. Böröczk János, 9 éves, öregkori üszög. Kranz Roza, 41 éves, gyomorrák. Zarka Anna, 17 éves, tüdővész. Techet Mihály, 71 éves, tüdővész. Szarka Kolumbán, 30 éves, agyrázódás. Martinek Béla 1 és fél éves, tüdőlob.

Vegyes hirek.

— **Szt. Spiridion s az — influenza.** Korfuban most a következő mesés történetke foglalkoztatja az embereket, melyet a hajósoktól hallottak: Nem régiben kis vitorlás hajó volt a szomszédos Santa Maura szigetről Korfuba indulófélben, midőn nagy sietséggel közeledett egy vén, rongyos öltözetü nő, bozontos szürke hajjal és arcán megszámlálhatatlan sokaságu ráncczal, kölcsönelve szaladt s rimánkodott a kapitánynát, hogy vegye még fel őt a hajóra. A kapitány megszánta és fölvette, jóllehet a nő különös jelenség vala. A mint a hajó a tengeren át haladt, a kapitány egyszerre egy szerzetest pillant meg a födélzeten, ki magasra tartott kereszttel haladt a nő felé, s ez rettegve hátrált előle addig-addig, mignem a tengerbe zuhant s ott elmerült. Erre a szerzetes hirtelen eltünt. Korfuba érkezvén, a kapitány a szt. Spiridion templomba ment imádkozás czéljából, s ime mit kell látnia: a szentnek ábrázata teljesen megegyezett a hajón volt szerzetesével, ki a vénasszonyt onnan a tengerbe üzte. Szt. Spiridion ez uj csodatette természetesen az egész Korfut lelkes izgalomba hozta, mert a hajósok erősen meg vannak győződve, hogy az a vén túlvilági nő senki más, mint az — Influenza volt. Szt. Spiridion valamint évek előtt a kolerától mentette meg Korfut, ugy most távoltartja tőlük az influenza gyötrelmeit. Legalább ez esetből erősen következtetik a korfuiak, kik mindent elkövetnek, hogy impozáns búcsút rendezzenek a gondos szent tiszteletére, csakhogy egyszersmint elég udvariatlanok még az influenza szellemét is — nőalakban képzelni. Különben nálunk is hálára talált volna influenzaitó szt. Spiridion figyelme.

— **A német csaszar a párbaj ellen** határozott állást foglalt. Elrendelte, hogy azt a katonatisztet, a ki bajtárs t párbajban megöli, a katonaság köréből kizárják.

— **Éhinség**. Dél-Oroszországban az éhinség aggodalmas mérveket ölt. Számos faluban már nincs szarvasmarha. A gyermekek között roppant nagy a halandóság.

— **Modern rege.** Volt egyszer egy — minden rege ezzel kezdődik — szegény savoyard fiu, ki elhagyta szülőhelyét, világgá ment az életet megismerni és szerencsét próbálni. A ki annyira szomjuhozott az igasságra: Daymonaz a jogi pályára lépett, habár ott legkevésbé találta fel a mit keresett t. i. az — igazságot, de helyette talált mégis minden jóból egy keveset. Ismeretekkel és tudományban gazdagon, hirneve messze földre elhangzott, az emberek sereglettek tanácsait igénybe venni s zsebeit aranyakkal megtölteni. Am a leghivebb szerencsét, az igazi boldogságot: a szerelmet nem lelte meg utain, s immár megöregedett, dér lepte meg fejét, mire végre feltalálta ő is az ő regebeli „hercegkisasszonyát," vagyis inkább a valóságban herczegasszonyát, ki sok-sok éven át váratott magára s végre most kezet nyujt az örök frigykötéshez. Egyszerübben mondva, franczia lapok hozzák a hirt, hogy hősünk szülővárosában a polgármesteri hivatal hirdetményei közt a következő értesités áll kifüggesztve: Házassági szerződésre léptek Daymonaz Benjamin, 52 éves, jogtudor, ez idő szerint bredai (Hollandia) lakos s Saint Jean de Maurionne-i illetőségü. Daymonaz Seraphin és Tournaz Marie Virginie, elhunyt házaspárnak fia és Bourbon Mária Antoinette, keresztlevél szerint Naundorfnak nevezett, hatvan éves, foglalkozás nélküli bredai lakos és illetőségü, Van der Horst Vilmos Sebestyén özvegye, néhai Bourbon Károly Lajos, ki Naundorf Károly Vilmos néven ismeretes és neje néhai Einert Johanna Friderika leánya. Bourbon Mária Antoinette leánya Naundorf órásnak, kit a franciák, mint tulajdonképeni trónörököst, mint Marie Antoinette fogságból megszabaditott fiát, s mint a jövő XVII. Lajosát tekintették, s mely nézet maig sem változott meg. A bourboni királyi család s a habsburgi császári ház unokája nőül megy, hatvan évvel, Daymonaz ügyvédhez. Hát nem hangzik ez ugy, mint valami rege?

— **Az utolsó szerelem** Ohnet György legujabb regénye, mely Singer és Wolfner Egyetemes regénytárában mint az V. évfolyam 8. és 9. kötete most jelent meg, a kitünő franczia szerző egyik legkivalobb alkotása, ha ugyan egész határozottsággal nem mondjuk, hogy a legjelesebb. Ez a regény hatalmas dráma, az emberi szenvedélyek összeütközéseiből eredő nagy küzdelem, a mely első jelenetéből az utolsóig folyton érdeklődés, várakozás és izgalom között tart, mint egy előttünk lejátszódó tragédia. Lélektani mélység, az alakok eleven kidomborítása, erő és báj az előadásban, az érdekesség mesteri fokozása, — ezek e mü kiváló tulajdonságai. Ohnet önmagát multa felül benne. Ennyi mozgalmas életet, ily csodálatos emberismeretet, ily megragadó igazságot még nem irt egy regényébe sem, s főképp a meseszövés művészetét nem csillogtatta ennyire. — A vászonba kötött két kötet ára 1 frt.

* **Hogyan nevelhetünk szép gyümölcsöt?** Erre a kérdésre egy erdélyi gyümölcstermelő következőképen felel. Hogy egy és ugyanazon fán sok és szép gyümölcs nem teremhet, azt mindenki tudja, mert a tömeg mindig a gyümölcs fejlődésének, nagyságának és szépségének a rovására táplálkozik a fán. Ezért tehát, midőn a fák elvirágoztak, gyümölcsöt kötöttek s a gyümölcs fejlődni kezd, mindenekelőtt azt kell megvizsgálnunk, hogy nem lesz-e a fa túlterhelve. A fölösleges gyümölcsöt, ha a fa egészséges, tápdús, s jól megviselt talajban áll, a virágzás után minél előbb le kell szednünk, hogy ne fogyassza a tápanyagot hiába. Homokos, sovány talajban álló fákról s ha az év forrónak, száraznak igérkezik, többet kell leszedni, mint arról a fáról, mely kedvezőbb viszonyok közt van. A mi a gyümölcs szépségét illeti, nagyon sok függ a talaj minőségéből, a fa gyökérzetétől, törzsétől, ágaitól s attól, hogy hol, milyen helyen áll a fa, hogyan éri a déli nap a gyümölcsöt. Minél tápdúsabb a föld, annál bujában növekszik az különböző részeivel, annál sűrűbb koronát kap, mely sem levegőt, sem napfényt sem meleget át nem bocsát, tehát a gyümölcs fejlődését akadályozza. Ezért nagyon szükséges, hogy a fát idején és okszerüen, helyesen megnyessük. Erdélyben julius elején, a második hajtás megkezdése előtt nyessük a fákat, hogy a gyümölcsrügy őszig jól kifejlődhessék és táplálkozhassék. Nemcsak azokat az ágakat távolitjuk el mind, melyek mintegy önmagukat beárnyékolják s maguktól a világosságot és a levegőt megvonják, hanem azokat is, melyek a koronát eléktelenitik. Ha a napsugarak a koronát kellően átjárhatják, szép gyümölcs fog benne fejlődni feltéve természetesen, hogy előbb kellően megdezsmáltuk.

— **A legnagyobb és leggazdagabb árjegyzék**, melyet magyar czég valaha kibocsátott, tagadhatatlanul Mauthner Ödön az ország határain túl is épen ugy mint idelenn tisztelt budapesti magkereskedőnek a napokban megjelent legujabb képes árjegyzéke. Ha csodák történnének s Ben Akiba véletlenül feltámadna, ugysincsak nagyot nézne, hogy az ő hires mondását, mely szerint „semmi sem új az ég alatt" Mauthner Ödön milyen „kézzelfogható" érvekkel czáfolja meg minden évben ujra. De csodálatos is, hogy mily kifogyhatatlan forrásból meriti e czég azokat a kellemes meglepetéseket, melyekkel árjegyzékében a gazda- és kertészközönség iránt való figyelmét évről évre ujabb alakban tanusitja. A mezőgazdasági és kerti ujdonságokkal ismét tetemesen bővitett legujabb árjegyzék is, melyet voltaképen illusztrált mezőgazdasági és kertészeti kézikönyvnek nevezhetnők, erről az elismerésre méltó figyelemről tanuskodik s azt mutatja, hogy kiadója mily éber tekintetben meg tudja válogatni mindazt, ami a gazda- és kertészközönség érdekében jónak s mezőgazdaságunk és kertészetünk fejlesztésére üdvösnek mutatkozik, amit különben „A növények magról való tenyésztése" czimü nagy áldozat árán az imént kiadott könyv is fényesen bebizonyitott. Nem dicséretképen irjuk ezeket — mert a nemes és elismerésre méltó törekvés maga magát dicséri, hanem azért mert hirlapirói kötelességet mulasztanánk, ha ezen a termelő közönség igényeit minden tekintetben kielégitő s bármely asztalnak is diszére váló, s minden részében magyar kiállitásu árjegyzéktől tudomást nem vennénk. Ismerve a czég előzékenységét, arról is meg vagyunk győződve, hogy bárkinek ingyen és bérmentve megküldi, aki evégett levelező lapon hozzá fordul.

SÜKETEKNEK.

Egy oly egyén, ki igen egyszerü szernek köszöni 23 évig tartó süketségének és fülzúgásának gyógyulását, kész annak leirását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Bécs XI., Kolingasse 4.

Szerkesztői üzenetek.

— **B. E. N.-Gencs.** Elsőnek érkeztél a szerencsekivánatokkal, amiért különös köszönetet mondok. Remélem beállasz az előfizetők kfesi, de diszes csapatába. — **E. E.**-nek Esztergom. Átadták, s különösen megörvendeztettél vele. Bár Kőszeg minden fia gondolkoznék igy. Ezerszer köszöntelek! — **T. L.** urnak Hegyesd. Meleg üdvözletet küldünk a magunk és a gondos édes-anya részéről ama biztositással, hogy fiát még a bét folyán atyjai szivére ölelheti. — A **„Magy. Pénzügy"** kiadóhivatalának Budapest, Mindkettővel Kőszegi József könyvkereskedő, naptáreladással még Mitusits Ferencz és Putz János könyvkötők. — **„Ah, miként kezdjek . . . ."** — hát bizony sehogy sem, mert nem kérünk belőle.

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal.***
Kiadó-laptulajdonos: ***Feigl Gyula.***

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II.III. osztk. kocsikkal		
	Budapesti idő.		reggel	d. u.	este.
—	**Köszeg**	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{10}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{46}	12^{32}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{30}	7^{15}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7^{31}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{03}	7^{48}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Nyilt-tér.

Hamisitott fekete selyem. Égessünk el a selyemből egy kis mintadarabkát, a melyből venni szándékozunk, s azonnal kiderül a legkisebb mérvü hamisitás is, mert ugyanis: a valódi tisztán festett selyem rögtön összefodródik s gyorsan elobban s világosbarna hamvat hagy hátra. — A hamisitott selyem (könnyen fényesedik és törik) csak lassudan ég, s jelesül „a hamis szálak" tovább izzanak (zsufolt anyaggal lévén nehezitve) és sötétbarna hamut hagy hátra, mely a valódi selyemmel ellenkezőleg nem fodródik, hanem egészen összegörbül. Továbbá a valódi selyem szétmorzsoltatva elporlódik, mig a hamisitott nem. Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállitó) selyemgyári raktára Zürichben, valódi selyemkelméinek mintáit bárkinek is megküldi, s szállit a házhoz darab- és végszámra vám- és portómentesen.

Schlaher András, a falon beteg lett, házában meghalt.

Schwankler Dongrácz
Markhó Bálint
Plickenofen Mátyás
Günser Ulrik } *ez mind a négy megsérült a falon.*

Csó Mihály
Drakner István
Vörös Benedek } *e háromnak mi baja sem lett.*

Négy hadnagy, kiket a város választott meg:

Bedős András
Lederer Mátyás, fent áll
Schneider Márton
Kramer János } *ez mind a négy agyonlövetett.*

Khromoser György őrmester sértetlen maradt.
Ygl János zászlótartó megsérült.

Három őrmester:

Schwankler Hermann
Schmid Péter } *e kettő nem sérült meg.*

Schuster Erhard agyonlövetett.
Forintos Mátyás tüzérmester sértetlen maradt.
Thurmenslager, agyonlövetett.
Pfeyffer megsérült.

Az ostrom alkalmával Kőszeg városában szerte körülbelől négyszáztizennyolcz ember veszett el és lövetett agyon.

A török császár az ő igazlelkü és lovagias törökeit, akik Kőszeg előtt elestek, igen megsajnálta, de hogy hány maradt közölök halva, a kőszegiek nem tudják.

(Folytatása következik.)

Irodalom.

— **„A legujabb kor története"** czimü történelmi munkának, mely a Ribáry-Molnár-Marczali-féle képes világtörténet folytatása gyanánt a világtörténelemnek napjainkig terjedő eseményeit mutatja be. Most jelent meg Rovai testvéreknél (Budapest IV. Váczi utcza 1.) az I-ső füzet. Marczali Henrik kiváló történészünk lévén e mü szerzője, az ő általánosan ismert neve kezeskedik a munka jelességéről is.

A ki nem tudja,

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felelne meg leginkább betegségének, az kerjen azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcsében, a képekkel ellátott „A Betegbarát“ czimű könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálairatok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerültek a haszontalan pénzkiadást, hanem még a vagyva-vagyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

2826/888. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Vasmegye árvaszéke** végrehajtónak **Ringhofer János** vágodi lakos végrehajtási szenvedő elleni 26 frt 5 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbíróság területén levő **Vágod** község határában fekvő a vágodi 38. sz. tjkvben A. I. 1—4. sorsz. alatt felvett egy nyolczad telekre és 39. sz. házra az árverést 693 írtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-ik évi márczius hó 8-ik napjának délelőtti 10 órakor Vágod község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1889-ik évi november hó 16-ik napján.

A kőszegi királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry Zsigmond,
kir. aljárásbíró.

HIRDETÉSEK.

Homoktalaju gyümölcsfa-iskola!

Unghváry László

Czegléden létező „Phyloxera“-mentes homoktalajjal biró és szaktekintélyünk **Bereczki Máté** ur hirneves telepéről beszerzett legkitünőbb 376 fajt, valamint vadonczot és egyebet tartalmazó és most már **ötszörösen nagyobbitott**

gyümölcsfa-iskolájának

név- és árjegyzéke kivánatra bérmentve küldetik.

Tisztán almafa vételénél 10% árengedmény. Kültetésre alkalmas, kiváló szép, erős, mindenféle nemes 2—4 éves csemeték árai: 20 krtól 40 krig. A homokban nevelt csemeték bebizonyult tény, hogy akármilyen talajban biztosan megeredtek.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és kegyes

„Benedek-rendü“ szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondeban.
Prior: Dom Magnelonne.
2 arany érem:
Brüssel 1880 - London 1884
A legmagasabb kitüntetések.

Feltalál-[illegible] Pier. Boursaud tatott: [illegible] Prior által.

A főtisztelendő és kegyes **„Benedek-rendi“-ek fog-elixirjének** mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapíttatott 1807-ben. [illegible] **Bordeaux** 106 és 108, [illegible] Rue Croix de Sequey.

Főügynök: [illegible]

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú-(drogue) kereskedésekben.

8 év óta jónak bizonyult, száz meg száz elismerés.

1 perez alatt, kefelés nélkül fényes czizma.

Gaertner Rich.

folyékony franczia fénymáza.

Vedjegy.

Bekenjük a bőrt és azonnal feltűnik az erős fekete fény, mely 8 napon át eltart, nedvességben nem ereszkedik meg és vízhatlanná teszi a bőrt. Takarékos, tiszta és gyors. Alkalmas a fűt. papságnak, tisztelnek, gazdáknak, erdészeknek és mindenkinek, úri, női és gyermekcipőihez, lószerszámokhoz stb. Használatban van a cs. és kir. csapatoknál.

Portomentes szétküldéssel 2 palaczk 1 frt 30 kr. 6 palaczk 3 frt. 12 palaczk 4 frt 60 kr.

Gaertner Rich. chemiai gyára,
cs. és kir. hadseregszállító.
Bécs, Gisella-utcza 4.

Kapható Kőszegen: **Roth Sándor. S. Neumann** és **Deutsch Dávid** bőrkereskedő uraknál.

A most uralkodó Influenza járványnál ajánlható.

Coniferen-Sprit

(Fenyő-illat.)

A legjobb és leghatásosabb levegő-tisztitó és lestótlenitő-szer a lakásokban, mely a friss, legüditőbb erdőszagot terjeszti szét a szobában.

Orvosi felügyelet mellett lesz készitve, az Eggenbergi vizgyógyintézetben Grácz mellett.

Ára egy üvegnek 60 kr. egy karton 3 üveggel pedig 1 frt 80 kr.

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszertára, Királyuteza 12; Brázay Kálmán nagykereskedő IV. Muzeum-körut 23.

Kapható: Hajóson Martinovich József gyógyszerésznél; Kőszegen: **Kőszegi J.** könyvkereskedőnél; Lőcsén Duffek Frigyes gyógyszerésznél.

Egyenes megrendelések igy czimzendők:

Direction der Wasser-Heilanstalt
Eggenberg bei Graz in Steiermark.

Általános rendszerü ekék.

valamint 2- 3- és 4-barázdás ekék,
egészen vas- és acélből
pontosan és olcsón szállit

Umrath és társa
gazdasági gépgyára
Prága-Bubna.

Árjegyzékek kivánatra ingyen

Kitünő bizonyitványok rendelkezésre állanak.

Raktára:
Budapest, váczi-körut 60-ik szám.

Utánzások ellen minta és jegygyel védve.

Gyomorsó

Schaumann Gyula

vidéki gyógyszerésztől **Stockerauban**

emésztési zavaroknál és gyomorbajok ellen évek óta kiprobált étrendi szer.

Kapható az osztrák magyar monarchia minden jóvérü gyógyszertárában.

Egy doboz ára 75 kr.

Postaszétküldés legkevesebb két doboz vételénél utánvéttel

Főraktár: Schaumann Gyula
vidéki gyógyszertára **Stockerauban.**

Gyógyászati szaklapok véleményei e gyomorsó értékéről.

Wiener Medicinische Wochenschrift (Bécsi gyógyászati hetilap) 1878, 15. szám. A **Schaumann Gyula** ur **stockerauí** gyógyszertárából való gyomorsó egy oly szer, mely emésztési zavaroknál, a gyomor gyengeségénél annak hurutjainál, vagy ehhez való hajlamoknál étvágytalanságnál stb. igen jó hatással bir és nemcsak étrendi s minden étkezésnél használandó, hanem leginkább gyógyászati szernek kell azt tekinteni. Annak összetétele, melyekben a legjobban kipróbált anyagok, köztük olyanok, melyeknek nagyszerü hatása csak a legujabb korban lett köztudomásu — képviselve vannak, érthetővé teszi ama jó sikereket, melyek annak alkalmazása által eléretnek. És mindenki, aki tudja, hogy éppen az emésztési zavarok mennyire befolyásolják az ember egészségi állapotát és mennyire lecsökkentik az egész testalkatot, el fogja ismerni egy ily szer fontosságát.

Wiener Medicinische Blätter (Bécsi gyógyászati lapok) 1878 22. szám. „A stockeraui vidéki gyógyszertár tulajdonosa **Schaumann Gyula** gyógyszerész által készitett gyomorsó különösen idült gyomorhurtnál jön eszszerüen alkalmazásba. Leginkább azon előnynyel bir az egyébb rosz emésztéseknél használt szerek fölött hogy könnyen elveszthető és hosszabb ideig vehető a nélkül, hogy ártana. Különösen rosz emésztéssel biró egyének részére ajánlatos.

Tudomásul: Megbizható vevőim és elárusitóim tudtomra adták hogy itt ott a concurensek, akiknek fogalmuk sincs a gyomorsó összetételéről, minden érték nélküli szereket készitenek és az enyémhez hasonló dobozokban elárusitják, amivel is kérem arra ügyelni, hogy a dobozokon az én aláirásom látható legyen. Schaumann Gyula.

Meghivás.

a kőszegi takarékpénztárnak 1890. évi február hó 16-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1889. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.

2. Az alapszabályok 6. §-a alapján határozathozatal a felett, vajjon a 60,000 frtra kiegészitett részvénytőke 300 db. 200 forintos, avagy 600 db. 100 frtos névértékü uj részvénybe osztassék-e be.

3. Az igazgatóság alelnökének 1 évi, — az igazgatóság 8 tagjának 3 évi időtartamra való választása.

A közgyülésen azon részvényes bir szavazati joggal, a kinek részvénye 3 hónappal a közgyülés előtt a takarékpénztár részvénykönyvében nevére bejegyeztetett, s a ki részvényét 8 nappal a közgyülés előtt a takarékpénztárnál letette.

Kelt Kőszegen, 1890. január hó 28-án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.